«پیرپسر» انباشته از لایه های ادبی است

پروای ادبیات بر پرده سینما

نقد

داریوش صارمی
منتقد

اگر بگوییم بعد از مدت‌ها سینمای ایران شاهد یک اثر قابل توجه در سالن‌های تاریک نمایش بوده، سخنی بیراه نگفته‌ایم. فیلمی تأمل برانگیز از یک فیلمساز جوان که رگه‌های روشنفکری را در خانه‌ای فراگرفته است که پدری فرهیخته، شاعر و نویسنده سکان آن را در دست داشته است؛ خانه‌ای که کتابخانه آن مزین به شاهکار پدر یعنی «رازهای سرزمین من» است. تو گویی هر چه پدر رازهای سرزمین را در پستوهای کتاب خود پنهان نگه داشته بود، پسر آن را با فیلمش برملا کرد.

«پیر پسر» مخاطب را به مدت سه ساعت به روی صندلی‌های نه چندان راحت سالن نمایش میخکوب می‌کند. فیلم در همان سکانس ابتدایی به معرفی شخصیت غلام باستانی با بازی درخشان حسن پورشیرازی می‌پردازد. براهنی در یک ساعت ابتدایی فیلم مخاطب را با فضای اگزوتیک (لوکیشن خانه غلام باستانی) و شخصیت‌های فیلم آشنا می‌کند تا ذهنیت مخاطب به تدریج برای ورود به بطن قصه فراهم شود. استفاده درست او از فضاسازی در همین سکانس ابتدایی فیلم پیداست. داستان پلان به پلان پیش می‌رود و در هر سکانس ما بیشتر با صفات شیطانی غلام باستانی آشنا می‌شویم؛ معرفی شخصیت غلام در فیلم آنقدر هنرمندانه و روانکاوانه صورت می‌گیرد که گاهی مخاطب برای لحظاتی از شرم روی خود را از پرده نقره‌ای برمی گرداند. فضای ملتهب خانه قدیمی غلام باستانی که بر اثر سوءاستفاده‌ای ننگین صاحب آن شده، همچنین روابط شکننده و دور از عرف پدر در ارتباط با پسرانش، ما را از سبک زندگی خانوادگی آنها منزجر می‌کند. همین انزجار است که نوعی بازدارندگی اخلاقی در مخاطب نسبت به بی‌اخلاقی‌های غلام باستانی ایجاد می‌کند که برخی آن را به اشتباه ترویج پلشتی دانسته‌اند در حالی که فیلم نه میل به پلشتی یا توجیه آن، که نفرت و انزجار از آن را در ذهن و جان مخاطب می‌کارد.

پرداختن به نقش زن در فیلم یکی از دغدغه‌های مخاطب است که از یک فیلم در ژانر اجتماعی انتظار دارد، فیلمساز به این بخش از انتظارات مخاطب با شخصیت رعنا پاسخ می‌دهد. با ورود رعنا، فیلم رنگ و بوی تازه‌ای به خود می‌گیرد. در اولین برخورد علی با رعنا، مخاطب انتظار دارد که داستان به سوی تلطیف شدن گام بردارد. آنچنان که در انتظار یک عشق اسطوره‌ای لحظه‌شماری می‌کند. ولی براهنی در ادامه دیدارهای علی و رعنا بر خلاف انتظار مخاطب، قصه را به پیش می‌برد. رعنا با بازی لیلا حاتمی زن مرموزی است که در نگاهی سطحی همذات‌پنداری بیشتری با سایر شخصیت‌های فیلم دارد. آنچنان که در پایان سکانس میهمانی شبانه هنرمندان، نزد تماشاگر، زنی سوءاستفاده‌گر به نظر می‌رسد. گرچه این شناخت تماشاگر از رعنا واقعیت رفتارهای ظاهری او را به اثبات می‌رساند ولی نویسنده فیلم با کالبدشکافی شخصیت رعنا علت کنش‌های چندگانه او را به مخاطب توضیح می‌دهد. در ادامه با برملا شدن رازی که سال‌ها از منظر فرزندان خانه پنهان مانده بود، بیننده بیشتر به فکر فرومی‌رود. اکتای براهنی در ادامه داستان با ظرافتی هنرمندانه، مخاطب را با دغدغه‌های خود در نقد جامعه شبه‌روشنفکری همراه می‌کند و در سکانسی بیننده را به درون کتابفروشی می‌برد؛ مدیر کتابفروشی در فیلم «پیرپسر» نماینده شبه‌روشنفکران پرادعای امروزی است. او در حرکتی غیراخلاقی دختران جوان و عاشق کتاب را برای رابطه‌ای شیطانی اغوا می‌کند. پایان این سکانس بیننده به این درک می‌رسد که تفاوتی بین غلام با ظاهری ژولیده و ادبیاتی چاله میدانی با مدیر آراسته و در ظاهر با شخصیت کتابفروشی وجود ندارد و روح شیطان در هر دوی آنها به یک اندازه حلول کرده است.

در مقایسه‌ای دیگر غلام به سمساری که بیشتر به شیره‌کش خانه‌های قدیم می‌ماند تردد بسیار دارد، شیره کش خانه‌ای که در آن برای آدم‌هایی از جنس غلام باستانی انواع مواد مخدر عرضه می‌شود. داستان بلافاصله بعد از نمایش سمساری، ما را به محفل هنرمندان و شبه‌روشنفکرانی راهنمایی می‌کند که در هرگوشه آن در حالی که دختران و پسران مشغول مصرف مخدر صنعتی هستند به گفت‌وگوهای خارج از عرف می‌پردازند. کارگردان با نمایش این دو لوکیشن (سمساری و محفل شبانه هنرمندان) این ذهنیت را به بیننده القا می‌کند که در ارتکاب عمل خلاف اخلاق، فرقی بین سمساری با آدم‌هایی از جنس غلام و محفل شبه‌روشنفکری که مدیریت آن با مردی آراسته با ژست‌های هنرمندانه است وجود ندارد.

فرزندان غلام که هرکدام از مادری جداگانه‌اند، در دو دنیای متفاوت سیر می‌کنند. علی، فرزند بزرگ‌تر با دنیای کتاب مأنوس است و پسر کوچک‌تر سودای پول و موقعیت برتر زندگی دارد. علی که می‌تواند نماینده قشر فرهیخته و صاحب اندیشه جامعه باشد در زیر چکمه‌های پدر دیکتاتور، بی‌سواد و فاسد به سختی نفس می‌کشد.

اکتای براهنی با وام گرفتن از ادبیات کلاسیک، سعی دارد به مخاطب القا کند نکته تاریک داستان رستم و سهراب در شاهنامه (بخشیدن رستم توسط سهراب در اولین تقابل و در ادامه نیرنگ رستم برای بر زمین زدن سهراب که منجر به کشته شدن سهراب می‌شود) در قصه او تکرار نمی‌شود. «پیرپسر» انباشته از لایه‌های گوناگونی از فهم تاریخی و فرهنگی است که باید در پس سطح ظاهری درام به آن پرداخت و این مستلزم عمیق دیدن فیلم است.

> اکتای براهنی با وام گرفتن از ادبیات کلاسیک، سعی دارد به مخاطب القا کند نکته تاریک داستان رستم و سهراب در شاهنامه در قصه او تکرار نمی‌شود

نگاهی به موسیقی فیلم «پیرپسر»، ساخته حسام ناصری

مردانه و در عین حال شاعرانه

یادداشت

نسیم قاضی‌زاده
منتقد موسیقی

وقتی فیلمی گل می‌کند، احتمال اینکه بیشتر وجوه آن دست به دست هم داده‌اند تا این اتفاق رقم بخورد بیشتر می‌شود. حالا در سبک و سیاقی که فیلمی چون «پیرپسر» که در برخورد اول فیلمی خشن محسوب می‌شود و توقع اینکه مخاطبی تا این اندازه گسترده نداشته باشد، ساخته شده است، این احتمال بالاتر می‌رود چرا که وجوه حرفه‌ای‌گری باید قوی‌تر باشد تا مخاطب عام را هم بتوان به سینما کشاند و روی صندلی حفظش کرد.

موسیقی فیلم که در همه جای دنیا، به عنوان هنری مؤلف شناخته می‌شود و با آن از جنس فیلمنامه‌نویسی، کارگردانی و فیلمبرداری برخورد می‌شود و قرار است تا روایت موسیقایی آهنگساز از داستانی باشد که بر پرده سینما نقش بسته است، حتماً در چنین فضایی نقشی جدی بازی می‌کند.

حسام ناصری که طی سال‌های گذشته بیش از پیش او را با آهنگسازی آثار علیرضا قربانی می‌شناسیم، در حوزه موسیقی فیلم هم به صورت محدود کارهایی کرده است و ما بیشتر کارهای ملودیک او را شنیده‌ایم. در پیرپسر هم با شناختی که از او داریم، او سراغ موسیقی‌ای با ساختاری از جنس خود فیلم اما باز هم با ته‌مایه‌های پررنگ ملودیک رفته است. موسیقی‌ای که در نهایت و زمانی که فیلم به اتمام می‌رسد، احساسی منسجم از اندوهی عمیق و پایدار را برجا می‌گذارد؛ شبیه به آنچه که بعد از ۱۸۰ دقیقه از تماشای فیلم در جان تماشاگر از این خشم و درد مضاعف بر جای می‌ماند.

از سویی دیگر ناصری که همیشه در ملودی‌های باکلامی که ساخته است هم می‌توان ردپای بیادماندنی‌ای از تصویرسازی را پیدا کرد، در ساخت موسیقی پیرپسر هم این روایتگری تصویری را با سازها انجام داده است. تا آنجا که ماجرا لوث نشود، برای سازها هم شخصیت‌پردازی در نظر گرفته است و می‌توان صدای یک ساز خاص مثل ویولن‌سل را بیشتر روی تصویر شخصیت علی (حامد بهداد) شنید. اگرچه به نظر می‌رسد که موسیقی از اساس برای حال و هوای علی نوشته شده است و از این رو، ویولن سل انتخاب خوبی برای تنهایی‌های او، روحیه مردانه و شاعرانه‌اش و در نهایت خشم نهفته‌اش بوده است.

موسیقی از ابتدا در فیلم حضور ندارد، با سکانس چک زدن‌های دو برادر آغاز می‌شود. در ابتدا با تم‌های اضطراب بالا می‌آید و بعد آرام جلو می‌رود. نکته اینجاست که موسیقی قصد این را ندارد که در همه لحظات حضور داشته باشد بلکه بنا را بر این قرار داده است که این حضور معنادار و مؤثر باشد. مثلاً روایت موسیقی در فضای میهمانی شلوغ شکسته می‌شود و به سمت موسیقی الکترونیک و پر از نویز می‌رود. اما با شرط بندی پدر و پسر موسیقی به ریتم غالب خودش برمی‌گردد و لحنی همراه با اضطراب، خشم و غم پیدا می‌کند.

طولانی‌ترین بخش موسیقی در پایان فیلم اتفاق می‌افتد و غم فزاینده‌ای که شخصیت علی با گم شدن محبوبش پیدا می‌کند. رفت و آمد صدای ویولن که حاکی از حال و دل پرآشوب علی‌ست، روایت ناصری از آخرین ساخته اکتای براهنی است. در پایان و روی تصویر زنان مدفون، همچنین سکانس آرایشگاه مادر رضا، می‌توان صدای رازهای خانه را به شکلی وهم‌آلود و زنانه نیز در موسیقی شنید. آخرین سکانس فیلم نیز که تأثیرگذارترین صحنه آن است، همراه شده با یک موسیقی پر از نویز و در عین حال ملودی‌های فرار که همه‌شان ترجمه‌هایی هستند از پایان این قصه پرغصه.

بنگاه

از سوی بانک رفاه کارگران فراخوان استخدام مدیرعامل شرکت ارائه‌دهنده خدمات هوش مصنوعی منتشر شد

بانک رفاه کارگران در نظر دارد به منظور ارتقای سطح مدیریت راهبردی و توسعه بازار شرکت ارائه‌دهنده خدمات هوش مصنوعی، امنیت داده و امنیت شبکه (شرکت الماس تجارت رفاه)، مدیرعامل توانمند و با تجربه استخدام کند.

به گزارش روابط عمومی بانک رفاه کارگران، دارا بودن «حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی مرتبط با حوزه فناوری اطلاعات از یکی از دانشگاه‌های معتبر»، «حداقل پنج سال تجربه کار مدیریت مرتبط»، «صلاحیت حرفه‌ای»، «گواهینامه حرفه‌ای معتبر دوره‌های آموزشی مرتبط» و «توانایی تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی، مهارت‌های قوی در مذاکره، مدیریت ریسک و رهبری سازمانی» از جمله شرایط احراز این پست است.

«توانایی استفاده از هوش مصنوعی در کاربردهای تجاری علی‌الخصوص حوزه بانکی»، «توانایی استفاده از ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی»، «آشنایی با معماری سیستم‌های هوش مصنوعی مبتنی بر داده‌های کلان»، «مهارت در تحلیل داده و تصمیم‌گیری مبتنی بر داده»، «توانایی تحلیل داده‌های حجیم (Big Data)»، «استفاده از هوش مصنوعی برای ارائه گزارش‌های تحلیلی و پیش‌بینی روندهای کسب و کاری و امنیت فناوری اطلاعات»، «آشنایی با استانداردهای امنیتی مانند رمزنگاری و احراز هویت چندعاملی و مدیریت هویت کاربران»، «مهارت‌های مدیریتی و رهبری و توانایی توسعه تیم‌های فنی»، «تجربه عملی و سوابق کاری مرتبط»، «تعامل مؤثر با بانک‌ها، نهادهای نظارتی»، «نظارت بر اجرای دقیق الزامات قانونی و مقرراتی»، «بهینه‌سازی ساختارهای سازمانی و ارتقای بهره‌وری شرکت» و... از جمله وظایف و مسئولیت‌های این شغل است.

متقاضیان واجد شرایط تا پایان وقت اداری روز شنبه اول شهریور ماه ۱۴۰۴ فرصت دارند نسبت به تکمیل فرم جذب در سایت بانک رفاه کارگران به نشانی اینترنتی www.refah-bank.ir و بارگذاری مستندات لازم شامل کپی کلیه صفحات شناسنامه و کارت ملی، گواهی عدم سوءپیشینه کیفری، گزارش اعتبارسنجی اخذ شده از شرکت مشاوره رتبه‌بندی ایران، کپی آخرین مدرک تحصیلی و مدارک مرتبط با سوابق آموزشی و کاری اظهارشده اقدام کنند.

تمامی اطلاعات با حفظ محرمانگی بررسی شده و افراد واجد شرایط برای مصاحبه دعوت خواهند شد.

پرداخت تسهیلات غیرحضوری به کاربران سامانه «فرا رفاه» بانک رفاه کارگران تداوم دارد

به دنبال استقبال مشتریان بانک رفاه کارگران جشنواره «فرا رفاه» این بانک به‌روزرسانی و تمدید شد و پرداخت تسهیلات غیرحضوری به کاربران واجدشرایط این سامانه تداوم دارد. به گزارش روابط عمومی بانک رفاه کارگران، این تسهیلات تا سقف ۲۰ میلیون تومان بدون ضامن از طریق فرآیند قرعه‌کشی به کاربران واجدشرایط پرداخت می‌شود.

بر اساس این گزارش، کاربران سامانه فرا رفاه تا ۳۱ مرداد ماه سال جاری فرصت دارند در این جشنواره شرکت کنند و از تسهیلات غیرحضوری آن بهره‌مند شوند.

مفتوح بودن حساب مشتری در فرا رفاه با مانده حداقل ۲۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال در پایان روز ۳۱ مرداد ماه ۱۴۰۴ و ایجاد حداقل ۲۰ تراکنش فرا رفاهی طی بازه زمانی جشنواره، ازجمله شرایط شرکت در این جشنواره است.

بهره‌برداری از طرح جمع‌آوری گازهای مشعل ایلام با فرمان رئیس‌جمهوری

طرح جمع‌آوری گازهای مشعل میدان‌های جنوب استان ایلام (ان‌جی‌ال ۳۱۰۰) با سرمایه‌گذاری ۱.۶ میلیارد دلار با فرمان رئیس‌جمهوری و به یاد شهیدان به‌صورت ویدیوکنفرانس بهره‌برداری شد.

به گزارش خبرنگار شانا، طرح ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ روز شنبه، ۲۵ مرداد با هدف جمع‌آوری گازهای همراه نفت و جلوگیری از سوزاندن آنها در میدان‌های جنوب استان ایلام با فرمان مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهوری و با همراهی محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت به‌صورت ویدیوکنفرانس افتتاح شد.

طرح جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام شامل مجتمع ان‌جی‌ال ۳۱۰۰، ۲ ایستگاه تقویت فشار، یک نیروگاه ۱۰۰ مگاواتی و بیش از ۳۵۰ کیلومتر خط لوله انتقال خوراک و محصول با ظرفیت ۲۴۰ میلیون فوت‌مکعب در روز احداث شده است. گاز غنی تولیدی پس از فشارافزایی به مجتمع ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ منتقل و پس از شیرین‌سازی، نم‌زدایی و استخراج، محصولاتی ازجمله گاز سبک، C۲+ (اتان و ترکیبات سنگین‌تر)، گوگرد و مایعات گازی تولید می‌شود.

همچنین ۱۰۵۵ تن در سال C۲+ (اتان و ترکیبات سنگین‌تر)، ۱۳۲ هزار تن در سال گوگرد، ۸۵۰ بشکه در روز میعانات گازی و روزانه بیش از ۴.۳ میلیون مترمکعب در روز گاز شیرین در ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ تولید می‌شود؛ گاز شیرین این طرح به شبکه سراسری گاز تزریق و ترکیبات سنگین‌تر به واحدهای پایین‌دستی ازجمله ان‌جی‌ال ۳۲۰۰ (پالایشگاه گاز هویزه خلیج فارس) در حوزه غرب کارون و از آنجا برای پتروشیمی بندر امام ارسال می‌شود که با راه‌اندازی پتروشیمی دهلران، برش سنگین (C۲+) خوراک این واحد را تأمین می‌کند.

مجموع سرمایه‌گذاری اجرای طرح جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام ۱.۶ میلیارد دلار است که به خاموشی هشت مشعل در منطقه و جلوگیری از سوزاندن گاز همراه نفت به ارزش بیش از ۷۰۰ میلیون دلار در سال منجر می‌شود.

هم‌اکنون طرح جمع‌آوری گازهای همراه میدان‌های جنوب استان ایلام که بیش از ۸۵ درصد تجهیزات مورد نیاز آن از داخل تأمین شده، با دریافت حدود ۸۰ میلیون فوت‌مکعب در روز خوراک افتتاح شده است و به‌تدریج به ظرفیت کامل می‌رسد.

اشتغال ۱۵۰۰ نفر به‌صورت مستقیم و ۳۰۰۰ نفر به‌صورت غیرمستقیم در دوران بهره‌برداری از ان‌جی‌ال ۳۱۰۰ از دیگر مزایای احداث این طرح است که در کنار کاهش چشمگیر آلاینده‌های زیست‌محیطی و بهبود کیفیت هوا، حفظ ثروت و ایجاد ارزش افزوده بالا با تکمیل زنجیره ارزش محصولات هیدروکربنی، نقش بسزایی در محرومیت‌زدایی منطقه دارد.

مناقصه عمومی
شماره ۴۰۴۲۷
شرکت روغنکشی خرمشهر (کارخانه روغنکشی خرمشهر) در نظر دارد تأمین ۱۰۰۰ تن مکمل غذایی (بنتونیت فرآوری شده) واحد تولید خود را از طریق مناقصه عمومی به تأمین‌کنندگان و شرکت‌های واجد صلاحیت واگذار نماید. لذا از متقاضیان دعوت به‌عمل می‌آید جهت دریافت اسناد مناقصه حداکثر به مدت ۵ روز پس از نشر این آگهی به نشانی کارخانه مراجعه و یا با تلفن ۰۹۱۶۳۰۸۲۶۶۴-۰۹۱۶۵۰۳۶۰۸۲ تماس حاصل نمایند.
● نشانی کارخانه: خوزستان- خرمشهر- کیلومتر ۷ جاده امام جعفرصادق(ع) ناحیه صنعتی آزاد اروند- صندوق پستی ۴۴۳ - واحد بازرگانی
● تاریخ آخرین مهلت دریافت مدارک اسناد مناقصه: ۱۴۰۴/۰۶/۰۱
● تاریخ آخرین مهلت ارسال پاکات: ۱۴۰۴/۰۶/۰۸
● تاریخ بازگشایی پاکات: ۱۴۰۴/۰۶/۱۲ ساعت ۱۵:۰۰
● هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مناقصه می باشد.

مؤسسه فرهنگی، مطبوعاتی ایران
ایران
ویژه تهران
فقط با یک تماس مشترک روزنامه ایران شوید
شماره امور مشترکین
۸۸۷۴۸۸۰۰
۰۹۰۲-۴۱۹۸۲۹۶

آگهی مناقصه عمومی
نوبت اول
خدمات نقلیه سال ۱۴۰۴-۱۴۰۵
شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس PGPIC
شرکت کود شیمیایی اوره لردگان (سهامی عام) در نظر دارد خدمات نقلیه مجتمع اوره و آمونیاک خود را مطابق با شرایط مندرج در اسناد و دستورالعمل و شرایط مناقصه از طریق مناقصه عمومی با ارزیابی کیفی به شرکت واجد شرایط و ذیصلاح به مدت یک‌سال واگذار نماید لذا از شرکت‌های متقاضی دعوت می‌گردد جهت دریافت اسناد مناقصه مطابق شرایط ذیل اقدام نمایند.
● مبلغ تضمین شرکت در مناقصه برابر بیست میلیارد ریال به‌صورت ضمانت‌نامه بانکی یا چک تضمین شده بانکی می‌باشد.
● متقاضیان جهت دریافت اسناد مناقصه در روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۹ با مراجعه به وب‌سایت شرکت به آدرس: WWW.LUFC.IR بخش مناقصات و یا از طریق مراجعه حضوری به آدرس چهار محال و بختیاری، شهرستان لردگان، مال خلیفه، روستای سندگان، سایت مجتمع کود شیمیایی اوره لردگان واحد کمیسیون معاملات با معرفی‌نامه کتبی اقدام نمایند.
● سایر شرایط مناقصه در دستورالعمل مناقصه و اسناد مناقصه قید شده است.
روابط عمومی شرکت کود شیمیایی اوره لردگان